

**Sinteza obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul
Dispoziției Guvernului privind aprobarea Planului de acțiuni pentru Guvernare Deschisă 2023-2025**

Lipsă de propuneri și obiecții – 8 autorități publice

Obiecții și propuneri: Total – 60 din care: acceptate - 37; acceptate parțial - 16; neacceptate - 7

<i>Participant la avizare (expertizare) consultare publică</i>	<i>Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)</i>	<i>Argumentarea autorului (Secretariatul Comitetului de coordonare)</i>
Ministerul Educației și Cercetării	Lipsă de propuneri și obiecții	
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Lipsă de propuneri și obiecții	
Ministerul Apărării	Lipsă de propuneri și obiecții	
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Lipsă de propuneri și obiecții	
Ministerul Culturii	Lipsă de propuneri și obiecții	
Ministerul Sănătății	Lipsă de propuneri și obiecții	
Ministerul Mediului	Lipsă de propuneri și obiecții	
Agencia Achiziții Publice	Lipsă de propuneri și obiecții	

Ministerul Muncii și Protecției Sociale	La Capitolul „Domeniile vizate de angajamente”: - propunem ca la fiecare angajament descris (Acces la informații de interes public; Instituții guvernamentale deschise; Bugete deschise; Achiziții publice), în secțiunea „Bugetul angajamentului, pe surse de finanțare identificate”, să fie indicate toate sursele de finanțare, cu delimitarea în surse de la bugetul de stat și surse de la alte entități naționale și/sau internaționale	Se acceptă Mijloacele financiare necesare implementării acțiunilor din angajamente au fost descrise conform recomandării
Ministerul Afacerilor Interne	Art. 7 lit. k) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern, nu poate să constituie temeiul legal de aprobare a Planului de acțiuni pentru Guvernare deschisă 2023 – 2025. La caz, menționăm că în baza art. 7 lit. k) din legea prenotată, Guvernul este împuternicit să instituie grupuri de lucru, comisii și comitete interministeriale, să desemneze membrii acestora, inclusiv să aprobe regulamentele de activitate ale acestora, și nicidecum să aprobe un plan de acțiuni, obiectului căruia vizează o guvernare deschisă, axată pe accesul la informații de interes public, instituții guvernamentale deschise, bugete deschise și achiziții publice transparente. Mai mult ca atât, menționăm că în conformitate cu art. 102 alin. (5) din Constituția Republicii Moldova din 29.07.1994, dispozițiile Guvernului se emit de Prim-ministru pentru organizarea activității interne a executivului. Subsecvent, la pct. 153 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, este prevăzut obiectul de reglementare al dispozițiilor Guvernului, care nu acoperă aprobarea unui Plan de acțiuni pentru guvernare deschisă.	Se acceptă parțial În conformitate cu noțiunile Open Government Partnership (OGP), Parteneriatul pentru guvernare deschisă se bazează pe ideea că o guvernare deschisă este mai accesibilă, mai receptivă și mai responsabilă față de cetățeni și că îmbunătățirea relației dintre oameni și guvernul lor are beneficii exponențiale pe termen lung pentru toată lumea. Prin urmare, guvernarea deschisă este un principiu aplicat în activitatea Guvernului, nu un domeniu distinct de politici. Iar scopul angajamentelor propuse pentru 2023-2025 este de asigura activitatea Guvernului și altor autorități

	În context, menționăm că anterioarele Planuri de acțiuni pentru Guvernare deschisă, au fost aprobate de Guvern prin hotărâri, și nicidecum prin dispoziții.	Într-o manieră accesibilă, transparentă, responsabilă și receptivă.
	Se recomandă revizuirea conținutului proiectului, astfel încât, exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni să se facă numai după explicarea lor în text, la prima folosire (spre exemplu: OSC, MDED, IAP, AGE etc.), îndeosebi datorită grupului de interes al documentului dat (societatea civilă), care nu este familiarizat cu terminologia instituțiilor utilizată prin abrevieri.	Se acceptă
	Pentru a se exclude orice echivoc din conținutul proiectului, se impune revizuirea denumirii angajamentului „OSC reziliente + Bugetare Responsabilă = Implementare accelerată a Acordului de Asociere”, precum și a textului „asigurării deschiderii datelor deschise pentru întreg ciclul de achiziții”.	Nu se acceptă Este denumirea proiectului implementat de către un consorțiu al organizațiilor societății civile, finanțat de către Uniunea Europeană
	Denumirea angajamentului „Pregătirea și monitorizarea implementării Legii nr. 148/2023 cu privire la accesul la informații de interes public (în vigoare din ianuarie 2024)” este ambiguă, drept urmare, propunem următoarea redacție: „Monitorizarea implementării Legii nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public”	Nu se acceptă Angajamentul presupune realizarea unui șir de acțiuni preparatorii, premergătoare intrării în vigoare a Legii nr. 148/2023. Ținând cont de faptul că Legea intră în vigoare în ianuarie 2024, monitorizarea implementării acesteia va fi posibilă după această dată.
	Deși pct. 2 din proiectul dispoziției Guvernului, statuează că realizarea acțiunilor incluse în Plan se va efectua din	Se acceptă

	contul mijloacelor financiare ale autorităților/instituțiilor publice implicate, aprobate în bugetul de stat, precum și din alte surse legale, menționăm că proiectul este lipsit de impactul economico – financiar, în care să se prevadă cheltuielile bugetare și nebugetare, necesare pentru implementarea acestuia.	Impactul economico-financiar a fost evaluat și descris în Nota informativă și în angajamentele asumate.
	Totodată, proiectul Planului de acțiuni pentru guvernare deschisă 2023 – 2025, necesită ajustări esențiale, astfel încât, conținutul acestuia să prevadă: 1) acțiuni specifice și măsurabile, care să derive din angajamentele, obiectivele și rezultatele urmărite; 2) indicatorii de monitorizare țintiți, inclusiv valori de referință; 3) costurile necesare pentru implementarea acțiunilor (măsurilor) și sursa de finanțare a acestora; 4) perioada și termenul-limită de realizare a fiecărei acțiuni sau măsuri	Se acceptă parțial Documentul este structurat conform cerințelor Parteneriatului pentru Guvernare Deschisă
Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	Drept urmare, nu se consideră judicios și argumentat a aproba următorul Plan în domeniu printr-o dispoziție a Guvernului, cu atât mai mult că forma proiectului propusă de dispoziție a Guvernului depășește cadrul articolului 39 din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern, care stabilește că emiterea dispozițiilor are loc pentru organizarea activității interne a Guvernului, pe când Planul examinat implică în implementarea acestuia în calitate de instituție responsabilă, precum și în calitate de parteneri organizații ale societății civile, autoritățile publice locale, PNUD Moldova, Secția INL a Ambasadei SUA în Republica Moldova. În clauza de adoptare se indică art. 7, lit. k) din Legea nr. 136/2017 cu privire la	Se acceptă parțial În conformitate cu noțiunile Open Government Partnership (OGP), Parteneriatul pentru guvernare deschisă se bazează pe ideea că o guvernare deschisă este mai accesibilă, mai receptivă și mai responsabilă față de cetățeni și că îmbunătățirea relației dintre oameni și guvernul lor are beneficii exponențiale pe termen lung pentru toată lumea. Prin urmare, guvernarea deschisă este un principiu aplicat în

	Guvern. Însă această literă prevede împuternicirea Guvernului să creeze grupuri de lucru, comisii și comitete interministeriale, desemnează membrii acestora și aprobă regulamentele de activitate ale acestora, ceea ce nu este relevant obiectului de reglementare a proiectului supus avizării. În acest context, relevantă ar fi litera l) din art. 7 al Legii nr. 136/2017.	activitatea Guvernului, nu un domeniu distinct de politici. Iar scopul angajamentelor propuse pentru 2023-2025 este de asigura activitatea Guvernului și altor autorități într-o manieră accesibilă, transparentă, responsabilă și receptivă.
	Proiectul Planului de acțiuni urmează a fi ajustat structurii prevăzute la pct. 12 al Regulamentului cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice, aprobat prin HG nr. 386/2020. De menționat că versiunile precedente ale planurilor se conformau acestor cerințe.	Se acceptă parțial Documentul este structurat conform cerințelor Parteneriatului pentru Guvernare Deschisă. Totodată, menționăm că documentul vizat nu este document de politici publice.
	Structura planului de acțiuni examinat. De remarcat este faptul că primele trei capitole poartă caracter descriptiv al procesului de elaborare, și nu poartă caracter de reglementare. În consecință, această informație necesită a fi transpusă în Nota informativă la proiect. Cu atât mai mult că, în caz contrar, toate notele de subsol ca parte componentă a actului normativ, care devine opozabil erga omnes după publicarea acestuia, urmează a fi redactate în limba română, conform art. 54 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.	Se acceptă Documentul este structurat conform cerințelor Parteneriatului pentru Guvernare Deschisă. Informația ce excede normele dispozitive a fost transpusă în Nota informativă
Ministerul Finanțelor	Conform pct.12 al Regulamentului cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020, Planul	Se acceptă Proiectul a fost redenumit conform recomandărilor Ministerului Justiției

	de acțiuni este parte componentă a Programului, care, la rândul său, este un document de politici publice pe termen mediu (3-5 ani) și contribuie la implementarea acestuia prin detalierea și concretizarea acțiunilor ce urmează a fi realizate într-un domeniu sau subdomeniu de activitate, or, în prezentul proiect nu se face referire la nici un Program.	
	Potrivit art. 24, pct.5 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, documentele de politici publice se aprobă prin Hotărâre de Guvern. În cazul în care implementarea acestor politici presupune implicarea unor autorități administrative care nu se află în subordinea Guvernului, documentele de politici sunt aprobate de către Parlament.	Se acceptă parțial Implicarea altor autorități administrative în realizarea acțiunilor este coordonată cu acestea și nu aduce atingere independenței instituționale.
	Dispozițiile Guvernului, conform prevederilor cadrului normativ, se emit de către Prim-ministru pentru organizarea activității interne a Guvernului. Subsidiar, potrivit pct. 153. al Regulamentului Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, Dispozițiile Guvernului sunt acte cu caracter organizatoric și de dispoziție. Având în vedere cele menționate supra, dar și neclaritățile vis-a-vis de încadrarea Dispoziției date în cadrul normativ, se recomandă autorului de a face claritate pe aceste aspecte	Se acceptă Aspectele menționate au fost remediate conform recomandărilor din expertiza juridică a Ministerului Justiției
	În cazul în care acest proiect va fi un document de politici publice, în opinia Ministerului Finanțelor, este necesar de revizuit structura și conținutul acestui proiect pentru a fi aliniat la cerințele stabilite în cadrul normativ.	Se acceptă Documentul propus spre aprobare nu este document de politici ci de

		desfășurare a activităților în vederea asigurării guvernării deschise
	Cu referire la impactul financiar, se menționează necesitatea de indicare a costurilor de implementare (exprimat în lei) pentru fiecare acțiune și sursa de finanțare a acestora.	Se acceptă Costurile acțiunilor au fost evaluate cu indicarea surselor de finanțare.
	Subsidiar, conform alin. (4) al pct. 12 din Regulamentul cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020, autorul documentului de politici publice urmează să aducă claritate dacă pentru acoperirea costurilor angajamentelor planificate sunt prevăzute alocații bugetare în Legea bugetului de stat pentru anul 2023 nr.359/2022, se va descrie corelarea documentului vizat cu Cadrul bugetar pe termen mediu pentru anii 2024-2026, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 408/2023. Totodată, este necesar a se indica expres programul/programele bugetar/e care vor finanța angajamentele, și dacă acestea au fost înaintate de către autoritățile/instituțiile responsabile în procesul de elaborare a propunerilor la proiectul bugetului de stat pe anul bugetar următor. Cu titlu informativ, se comunică că, actualmente, Ministerul Finanțelor este în proces de examinare a propunerilor la Legea bugetului de stat pentru anul 2024 înaintate de către autorități.	Se acceptă Realizarea activităților din angajamente nu implică costuri bugetare adiționale și se va efectua în limita bugetelor alocate autorităților.
Ministerul Justiției	Potrivit clauzei de adoptare, în calitate de temei legal pentru emiterea respectivei dispoziții este prevăzut art. 7	Se acceptă

	lit. k) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern. În conformitate cu acest articol, Guvernul are competența de a crea grupuri de lucru, comisii și comitete interministeriale, desemnează membrii acestora și aprobă regulamentele de activitate ale acestora. Respectiv, prevederea dată nu ține de obiectul de reglementare a proiectului în cauză. Menționăm că, documente de politici se aprobă de către Guvern, în temeiul art. 6 lit. h) al Legii nr. 136/2017 cu privire la Guvern. În altă ordine de idei, aprobarea Planului de acțiuni pentru guvernare deschisă 2023-2025 prin dispoziție a Guvernului necesită a fi revăzută, ținând cont că potrivit art. 39 din legea suscitată, dispozițiile Guvernului se emit de către Prim-ministru pentru organizarea activității interne a Guvernului	
	Conform uzanțelor actelor normative, planul de acțiuni pentru guvernare deschisă se aprobă prin hotărâre de Guvern (a se vedea de ex. Hotărârea Guvernului nr. 1172/2018, Hotărârea Guvernului nr. 1432/2016). În acest sens, relevante sunt dispozițiile pct. 148 sbp. 2) din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, care prevăd că, documentele de politici se aprobă prin hotărâre de Guvern. Subsecvent, în corespundere cu pct. 10 și 12 din Regulamentul cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 (în continuare – Regulamentul, aprobat prin Hotărârea	Se acceptă parțial În conformitate cu noțiunile Open Government Partnership (OGP), Parteneriatul pentru guvernare deschisă se bazează pe ideea că o guvernare deschisă este mai accesibilă, mai receptivă și mai responsabilă față de cetățeni și că îmbunătățirea relației dintre oameni și guvernul lor are beneficii exponențiale pe termen lung pentru toată lumea. Prin urmare, guvernarea deschisă este un principiu aplicat în activitatea

	Guvernului nr. 386/2020), planul de acțiuni este parte componentă a programului. În acest sens, se constată că proiectul prezentat nu corespunde dispozițiilor Regulamentului citat.	Guvernului, nu un domeniu distinct de politici. Iar scopul angajamentelor propuse pentru 2023-2025 este de asigura activitatea Guvernului și altor autorități într-o manieră accesibilă, transparentă, responsabilă și receptivă.
	Mai mult, în formatul în care este propus, acesta nu reprezintă un document de politici, în sensul prevăzut în Regulamentul, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020, ci mai bine zis, sunt niște priorități și angajamente guvernamentale pe componenta guvernării deschise. Prin urmare, pentru a nu crea dubii în interpretare, se propune redenumirea proiectului.	Se acceptă Proiectul Dispoziției a fost modificat conform recomandării
	În altă ordine de idei, urmare invitației autorităților din Marea Britanie de a ne alătura inițiativei de transparentizare a mecanismului de implementare a Convenției ONU împotriva corupției (UN CAC), comunicăm că Ministerul Justiției susține asumarea de către țara noastră a unui astfel de angajament, în special în contextul în care combaterea corupției constituie o prioritate în reformele promovate și în parcursul nostru de integrare europeană. Ministerul Justiției remite anexat proiectul angajamentului elaborat de către Centrul Național Anticorupție.	Se acceptă Angajamentul privind transparentizarea mecanismului de implementare a Convenției ONU împotriva corupției a fost inclus în Plan.
	Cu referire la pct. 1, textul „ , conform anexei” se va substitui cu textul „(se anexează)”, în vederea respectării uzanțelor de redactare a actelor normative.	Se acceptă

	La anexa proiectului – Planul de acțiuni pentru guvernare deschisă 2023-2025 (în continuare – Planul de acțiuni): Parafa de aprobare va debuta cu cuvintele „Aprobat prin”.	Se acceptă
	Este de menționat faptul că formatul proiectului, în special prima parte a acestuia, care pare a fi prezentat sub forma unei teze, nu ține de structura unui plan de acțiuni. Cu referire la „Cuprins”, acesta nu este necesar a fi expus. Subsecvent, dispozițiile cuprinse în capitolele proiectului Planului de acțiuni, cu excepția tabelului prezentat, au caracter informativ și nu normativ. Acestea sunt necesar a fi prevăzute în nota informativă la proiect și nu nemijlocit în acesta. Or, se constată că, informațiile prezentate țin de raportarea procesului de elaborare a proiectului Planului de acțiuni și nu conțin norme de drept.	Se acceptă Angajamentele sunt structurate conform cerințelor Parteneriatului pentru Guvernare Deschisă. Informația ce excede normele dispozitive a fost transpusă în Nota informativă
	Referitor la capitolele proiectului, menționăm că acestea nu au fost numerotate. Potrivit art. 53 alin. (4) al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative (în continuare – Legea nr. 100/2017), articolele, punctele, capitolele, titlurile, părțile și cărțile se numerotează consecutiv de la începutul și până la sfârșitul actului normativ. Dispozițiile cuprinse în tabelul prezentat, de asemenea necesită a fi numerotate	Se acceptă
	Abrevierile utilizate în textul Planului de acțiuni se vor conforma dispoziției prevăzute la art. 54 alin. (1) lit. i) al legii sus-citate, care prevede că exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea acestora în text, la prima folosire.	Se acceptă

	Cu referire la trimiterile/notele de subsol din textul proiectului, acestea nu sunt elemente de structură a actului normativ, fapt pentru care se propun a fi excluse. În cazul trimiterilor/explicațiilor suplimentare utilizate în textul tabelului, acestea recomandăm să fie indicate după expunerea integrală a tabelului.	Se acceptă
	La capitolul „Activități realizate pentru consolidarea guvernării deschise în Republica Moldova”, referința la Ordinului Secretarului general al Guvernului nr. 53 din 27 aprilie 2023 se va indica pe deplin.	Se acceptă
	Cu referire la dispozițiile cuprinse în tabel: La structurarea acestuia se propune ca rubricile/compartimentele să fie prevăzute într-un format ordinar, respectându-se succesiunea firească a elementelor structurale. Din textul tabelului, cuvintele „paginile web” recomandăm a fi completate cu cuvântul „oficiale”, la cazul gramatical corespunzător. Totodată, cuvintele „întreprinderile administrate de stat” propunem a fi substituite cu cuvintele „întreprinderile de stat”.	Se acceptă
	La Domeniul angajamentului „Acces la informații de interes public”: - cu referire la compartimentul „Descrierea problemei” lit. d), cuvintele „Includerea în Plan” se vor detalia, în vederea expunerii concrete la ce plan se face referire. Utilizarea prescurtată a cuvântului „Plan” se va face doar după explicarea acestuia în text la prima folosire (a se vedea art. 54 alin. (1) lit. j) al Legii nr. 100/2017). Observația dată este valabilă pentru tot textul proiectului. Totodată, cu referire la dispozițiile privind	Se acceptă

	deficiențele normative ale Legii nr. 982/2000 privind accesul la informații, menționăm că acestea nu mai sunt actuale, ținând cont de faptul că legea citată a fost abrogată, ca urmare a adoptării Legii nr. 148/2023 privind accesul la informație de interes public. Respectiv, se propun a fi excluse; - la compartimentul „Activități măsurabile” rubrica „Responsabil AP/Partener”, considerăm necesar ca rubrica „Parteneri” să fie expusă separat, întru distingerea clară a autorității responsabile de instituțiile incluse în calitate de parteneri (observație valabilă și pentru celelalte compartimente). Subsecvent, la pct. 1 din compartimentul citat, numerotarea subdiviziunilor acestuia prin „(i), (ii), ...” se va revedea în scopul numerotării, în corespundere cu normele tehnicii legislative, prevăzute la art. 52 alin. (3) al Legii nr. 100/2017; - la compartimentul „Activități măsurabile” pct. 2, 3, ș.a. se va indica denumirea completă la actul normativ (Legea) la care se face referire.	
	La Domeniul angajamentului „Instituții guvernamentale deschise”: La compartimentul „Descrierea angajamentului” lit. a), cuvintele „Regulamentul de organizare a activității platformei consultative permanente a autorității publice” se vor substitui cu cuvintele „Regulamentul cu privire la organizarea activității platformei consultative permanente în cadrul autorității administrației publice centrale”. 4 La compartimentul „Activități măsurabile” pct. 6, referința la Hotărârea Guvernului nr. 435/2023 necesită a fi revăzută,	Se acceptă

	deoarece aceasta nu prevede dispoziții cu referire la cartografiere. Mai mult, menționăm că hotărârea citată este un act normativ de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 967/2016 cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional. Astfel, atragem atenția, că potrivit art. 64 alin. (1) al Legii nr. 100/2017, modificările se încorporează, de la data intrării în vigoare a dispozițiilor de modificare, în actul de bază, identificându-se cu acesta. Intervențiile ulterioare privind modificarea sau abrogarea normelor modificate ori a dispozițiilor de modificare trebuie raportate la actul de bază.	
	La Domeniul angajamentului „Bugete deschise”: Cu referire la „implementarea accelerată a Acordului de Asociere”, denumirea Acordului se va indica pe deplin. Referitor la compartimentul „Instituția responsabilă” și Compartimentul „Activități Măsurabile” includerea Centrului Analitic Independent Expert-Grup, Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE), AO Institutum Virtutes Civilis (IVC), Fundația „Friedrich-Ebert” în calitate de instituții responsabile de realizarea unor acțiuni necesită a fi revăzute, deoarece acestea nu sunt în subordinea Guvernului. Or, Guvernul nu le poate impune anumite responsabilități unor instituții care nu sunt în subordinea sa. De obicei, aceste instituții sunt incluse la rubrica „Parteneri”. De asemenea, alte	Se acceptă parțial În ceea ce privește menționarea organizațiilor societății civile la realizarea angajamentului, reiterăm că prioritățile și angajamentele au parcurs un proces de co-creare, iar asumarea angajamentului dat de către societatea civilă este o dovadă a parteneriatului dezvoltat în cadrul acestui proces.

	autorități/instituții, care nu se află în subordinea Guvernului, vor fi incluse la rubrica „Parteneri”. La Domeniul angajamentului „Achiziții publice” compartimentul „Descrierea angajamentului” lit. a) se va indica actul normativ prin care s-a aprobat Programul de dezvoltare a achizițiilor publice 2023-2026.	
Transparency International Moldova	Tipul, structura și conținutul documentelor de politici publice sunt definite prin Regulamentul cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020. În corespundere cu punctele 5, 7, 9-11 din Regulament, documentele de politici publice sunt de două tipuri – strategia și programul. Strategia este un document de politici publice care definește și planifică politica publică a Guvernului pe termen lung (6-10) în unul sau câteva domenii de activitate a Guvernului. Programul este un document de politici publice pe termen mediu (3-5 ani), care derivă din strategie și, respectiv, contribuie la implementarea acesteia prin detalierea și concretizarea acțiunilor ce urmează a fi realizate într-un domeniu sau subdomeniu de activitate. Programul se constituie din partea descriptivă și planul de acțiuni. Planul de acțiuni, ca parte componentă a programului, urmează să aibă următoarea structură: - obiective specifice (preluate din partea descriptivă a programului);	Se acceptă Comentariu Documentul este structurat conform cerințelor Parteneriatului pentru Guvernare Deschisă. Angajamentele pentru Guvernare deschisă nu este un Program de politici publice. Acesta derivă din mai multe documente strategice și aduce atingere mai multor domenii de activitate, guvernarea deschisă fiind în sine un principiu/model de guvernare.

	- acțiuni (măsurile concrete ce urmează a fi realizate pe termen scurt și mediu pentru atingerea obiectivelor specifice); - indicatori de monitorizare (indicatorii pentru fiecare acțiune planificată, cu valorile de referință (actuale/curente) și țintite (planificate)); - costuri de implementare (costurile necesare pentru implementarea fiecărei acțiuni și sursa de finanțare); - termen de realizare (perioada de realizare a fiecărei acțiuni, inclusiv termenul-limită); - instituție responsabilă (autoritatea/instituția publică responsabilă de realizarea acțiunilor planificate). Nu poate fi reținut argumentul invocat precum că formatul propus asigură respectarea valorilor Parteneriatului pentru Guvernare Deschisă statuate prin Declarația de Guvernare Deschisă și păstrarea coerenței în implementarea angajamentelor asumate, în special - evaluarea indicatorilor de rezultat. Or, conformarea la rigorile Hotărârii Guvernului nr. 386/2020 nu impune renunțarea de la planul de acțiuni, ci asigurarea că planul de acțiuni este parte componentă a unui program, care derivă dintr-o strategie.	
	1) Actul de aprobare Nici din perspectiva exigențelor de legiferare, formatul propus – aprobarea planului de acțiuni prin dispoziție a	

	Guvernului – nu este potrivit. În conformitate cu art. 39 din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern, dispozițiile Guvernului se emit de către Prim-ministru pentru organizarea activității interne a Guvernului. Scopul proiectului și anvergura acțiunilor, dar și autoritățile vizate depășesc limitele unei activități interne a Guvernului.	
	1) Temeiul legal În clauza de adoptare se face referință la art. 7 lit. k) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern, temei irelevant speței. Prevederile citate împuternicește Guvernul să creeze grupuri de lucru, comisii și comitete interministeriale, să desemneze membrii acestora și să aprobe regulamentele de activitate ale acestora.	Se acceptă parțial În conformitate cu noțiunile Open Government Partnership (OGP), Parteneriatul pentru guvernare deschisă se bazează pe ideea că o guvernare deschisă este mai accesibilă, mai receptivă și mai responsabilă față de cetățeni și că îmbunătățirea relației dintre oameni și guvernul lor are beneficii exponențiale pe termen lung pentru toată lumea. Prin urmare, guvernarea deschisă este un principiu aplicat în activitatea Guvernului, nu un domeniu distinct de politici. Iar scopul angajamentelor propuse pentru 2023-2025 este de asigura activitatea Guvernului și altor autorități

		într-o manieră accesibilă, transparentă, responsabilă și receptivă.
	2) Luarea în considerare a rezultatelor evaluării planurilor anterioare de acțiuni Elaborarea unui document de politici publice trebuie să fie precedată de evaluarea documentului de politici publice anterior. În sensul pct. 57 din Regulamentul citat, evaluarea (inclusiv - după expirarea termenului de implementare a documentului de politici publice (evaluarea finală)) se realizează în scopul unei imagini obiective în conformitate cu următoarele criterii: - relevanța documentului de politici publice și a măsurilor incluse pentru țară; - gradul de realizare a obiectivelor (efectivitatea); - modul de utilizare a mijloacelor bugetare alocate (eficiența); - capacitatea de a produce efecte de durată (durabilitatea); - impactul documentului de politici publice, estimat în cadrul evaluării finale. Rezultatele evaluării trebuie să fie utilizate la revizuirea documentelor de politici publice și documentelor de planificare în proces de implementare și la planificarea următoarelor intervenții de politici publice.	Se acceptă La elaborarea angajamentelor s-a ținut cont de Recomandările generale din Raportul privind Elaborarea Planului de Acțiune 2019-2020, prin prisma actualității acestora, precum și de Recomandările din Îndrumarul privind co-crearea 2022, elaborate de Mecanismul Independent de Raportare al OGP.

	Astfel, nu este clar raționamentul pentru care au fost abandonate mai multe acțiuni prevăzute în planurile anterioare și care au rămas neimplementate. Cu titlu de exemplu poate servi una din acțiunile prevăzute în Planul de acțiuni pentru o guvernare deschisă pe anii 2012-2013, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 195/2012 - Lansarea portalului on-line www.petitii.gov.md. Se preconiza elaborarea și lansarea portalului www.petitii.gov.md, în cadrul căruia urma să fie posibilă remiterea petițiilor în format electronic către autoritățile publice, cu posibilitatea ca petiționarii să poată vizualiza itinerarul petiției, funcționarul public responsabil de examinarea petiției etc.	Nu se acceptă Angajamentul dat nu a fost abandonat și se regăsește în activitatea 2.9. din Strategia de reformă a administrației publice din Republica Moldova pentru anii 2023-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 126/2023 și în acțiunea 4.2.10 din Programul pentru implementarea Strategiei de Reformă a Administrației Publice pentru anii 2023-2026, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 352/2023 prin care se impune instituirea platformei pentru susținerea democrației participative. Acțiunea a fost propusă inițial ca un angajament, dar, cu argumentarea de evitare a repetării acțiunilor în mai multe documente de planificare, I.P. Agenția de Guvernare Electronică a retras angajamentul.
	Reluarea unei din acțiunile prevăzute în Planul de acțiuni pentru o guvernare deschisă pentru anii 2016-2018, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1432/2016 – Asigurarea transparenței asupra datelor privind performanța autorităților publice, eficientizarea procesului de monitorizare și responsabilizare în sectorul public. Ar fi importantă nu numai elaborarea unor fișe de	Comentariu În scopul consolidării capacităților administrației publice centrale de a răspunde exigențelor statutului de țară candidat pentru aderarea la UE, la solicitarea Guvernului și cu asistența OECD/SIGMA, a Delegației Uniunii

	pontaj în acest sens, dar și publicarea acestora pe paginile web ale entităților vizate. Mai mult, un imperativ ar fi dezvoltarea unor fișe de pontaj pentru autoritățile anticorupție – Autoritatea Națională de Integritate și Centrul Național Anticorupție. Dezvoltarea fișelor de pontaj ar trebui să fie precedată de dezvoltarea unui set de indicatori de performanță instituțională, care ar trebui să fie specifici, măsurabili, realizabili, relevanți și determinați în timp.	Europene, în martie-iulie 2022 a fost lansat procesul de evaluare parțială a administrației publice centrale din Republica Moldova, prin intermediul unor analize funcționale axate pe evaluarea capacității administrației publice centrale de a elabora politici publice – procesul va fi generalizat printr-o evaluare completă în 2023, la fel cu asistența tehnică a OECD/SIGMA. Activitatea 2.3. a Direcției Prioritare 2 a Strategiei de reformă a administrației publice 2023-2030 prevede: Introducerea unui regim de management orientat spre rezultate care ar trebui să cuprindă toate instituțiile publice, inclusiv folosirea unor anchete de satisfacție sau indicatori de calitate. Pilotarea acestui proces și revizuirea sistemului. Monitorizarea sistematică a acestui domeniu. Indicator de monitorizare (output): I2.3.1 Cadrul instituțional adoptat și implementat; numărul de procese de
--	--	--

		pilotare implementate; numărul de rapoarte de monitorizare realizate. Sistemul de management orientat spre rezultate trebuie să cuprindă într-o manieră unitară și coerentă: (i) un sistem efectiv de planificare și execuție bugetară pe bază (sau informată) de performanță – inclusiv un mecanism de defalcare internă a obiectivelor/sarcinilor; (ii) un sistem de evaluare periodică a eficienței/eficacității cheltuielilor publice; (iii) un sistem de control intern managerial, care funcționează în baza unui model de organizare a proceselor de activitate în cadrul unui sistem de management delegat și mecanisme de planificare și raportare a activității bazate pe performanță și riscuri; (iv) un sistem de evaluare (sau audit) de performanță a instituțiilor publice. Implementarea acestor elemente presupune prioritizare, cooperare inter-instituțională, etapizare în timp în conformitate cu capacitatea instituțională de la nivelul administrației publice centrale, pilotarea proceselor.
--	--	--

	3) Angajamentul anticorupție și integritate Angajamentul anticorupție și integritate ar putea fi consolidat prin programarea unor acțiuni specifice, cum ar fi: - publicarea pe paginile web ale entităților publice a informațiilor privind normele și procedurile de etică și meritocrație aplicabile, inclusiv componența nominală a comisiilor de concurs și a comisiilor de disciplină; - elaborarea și publicarea pe paginile web ale entităților publice a unor instrucțiuni clare, destinate publicului, privind procedurile de angajare a răspunderii disciplinare a agenților publici (în special – modul de sesizare a comisiilor de disciplină); - elaborarea și publicarea pe paginile web ale entităților publice a unor ghiduri privind avertizările de integritate.	Se acceptă parțial Propunerea a fost transmisă CNA în contextul elaborării Programului de Integritate și Anticorupție și a Planului de acțiuni de implementare a acestuia pentru completarea acțiunilor la Obiectivul specific 1.1. Consolidarea climatului de integritate în cadrul entităților publice prin realizarea eficientă și conștientă a standardelor de integritate
	Pornind de la problemele în domeniul transparenței activității întreprinderilor administrate de stat, Planul de acțiuni ar putea fi completat cu acțiuni ce țin de sporirea transparenței acestora, subacțiuni servind: - prevenirea secretizării abuzive a informațiilor despre activitatea întreprinderilor, inclusiv prin informarea/instruirea conducătorilor și a	Se acceptă parțial Conform Legii nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public sunt prevăzute obligații de transparență proactivă, publicarea din oficiu a informațiilor de interes public, din partea furnizorilor de informații, inclusiv întreprinderile de stat și

	reprezentanților fondatorilor la tema accesului la informații și dezvăluirii informațiilor; - transparentizarea rezultatelor activității Consiliilor de administrație a întreprinderilor, inclusiv prin publicarea dării de seamă privind exercitarea funcțiilor, eventual pe pagina web a întreprinderii; - dezvoltarea paginilor web ale întreprinderilor, cu includerea unei rubrici vizibile <i>Dezvăluirea informației</i>, care ar cuprinde, cel puțin: statutul, regulamentele interne, raportul anual (complet), raportul de audit în varianta integrală, achizițiile planificate și realizate. În cazul întreprinderilor care nu dispun de pagină web, informațiile pot fi plasate pe paginile web ale fondatorilor; - plasarea de către fondatori, pe paginile lor web, a informațiilor obligatorii referitoare la activitatea întreprinderilor administrate; - crearea, eventual cu suportul donatorilor, a unui mecanism de colectare și arhivare a datelor despre activitatea întreprinderilor.	municipale. Totodată, întreprinderile de stat și întreprinderile municipale publică informațiile de interes public în conformitate cu Legea nr. 246/2017 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală, în măsura în care aceasta nu contravine Legii nr. 148/2023.
	Având în vedere problemele identificate de către Curtea de Conturi în dezvoltarea și utilizarea unor sisteme informaționale automatizate de stat, ar fi necesară asigurarea accesului la datele din Registrul resurselor și sistemelor informaționale de stat, inclusiv: - denumirea sistemului și descrierea succintă a acestuia; - entitatea care l-a elaborat și utilizatorii;	Comentariu Conform HG nr. 153/2021 cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Registrul resurselor și sistemelor informaționale de stat” (SI RRSIS) și a Regulamentului privind modul de ținere a Registrului resurselor și

	- anul dezvoltării/transmiterii spre utilizare; - costurile suportate la dezvoltare.	sistemelor informaționale de stat, datele din SI RRSIS vor avea caracter public, cu excepția celor care pot aduce prejudiciu securității resurselor și sistemelor informaționale sau este prevăzut în mod expres de cadrul normativ aplicabil. Accesul la datele din RRSIS se va realiza prin accesarea aplicației web a SI RRSIS sau prin intermediul altor sisteme informaționale de stat care consumă date din RRSIS.
A.O. Promo-Lex	Domeniul angajamentului: <i>Acces la informații de interes public</i> Denumirea angajamentului: <i>Pregătirea și monitorizarea implementării Legii nr. 148/2023 cu privire la accesul la informații de interes public (în vigoare din ianuarie 2024)</i> Recomandăm în acest sens, pentru sporirea gradului de transparentizare și de eficientizare a dialogului în formarea inițială și continuă a funcționarilor publici, de a insera în activitățile de instruire și a unor module de etică și comunicare publică.	Comentariu Conform Planului de dezvoltare profesională a persoanelor din autoritățile publice la comanda de stat (în baza HG nr. 4/2023) este prevăzută instruirea funcționarilor la cursul Integrarea în funcția publică (inclusiv Etică și integritate profesională): 50 persoane din APC și 25 persoane din APL. La cursul Comunicarea în administrația publică: 75 persoane din APC și 25 persoane din APL.
	De asemenea, obligarea autorităților publice de nivel central și local de a înregistra cererile de comunicare a informațiilor de interes public în registrul distinct, dar și	Se acceptă Registrul cererilor de comunicare a informațiilor de interes public urmează

	de ajustare a paginilor web oficiale urmează să contribuie la pro-activarea exponenților publici în diseminarea informațiilor cu caracter util și familiarizarea populației cu privire la activitățile pe care le desfășoară - sub rezerva asigurării accesului paginilor și pentru persoanele cu dizabilități (accesați drept model pagina instituției ombudsman.md). O idee bună pentru a spori accesul către exponenții statului ar putea fi, spre exemplu, crearea unei platforme introductive care ar prezenta toți furnizorii de informații cu caracter public și ar ajuta/direcționa cetățenii, în funcție de întrebarea sau problema cu care se confruntă către link-urile relevante de acces și instrumentarul paginilor web a instituțiilor publice sau date de contact ale fiecărei entități. Un astfel de instrument ar putea facilita dialogul și minimaliza riscul apelării accidentale a unor instituții inapte a oferi răspunsuri corespunzătoare solicitării.	a fi aprobat prin Hotărâre de Guvern, prevederile căreia se vor aplica obligatoriu de către autoritățile publice – furnizori de informații de interes public. Paginile web ale oficiale ale autorităților publice urmează a fi aduse în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 728/2023 cu privire la site-urile web oficiale ale autorităților și instituțiilor publice și cerințele minime privind profilurile de socializare ale acestora, care conține publicarea pro-activă a informațiilor menționate. Totodată, conform prevederilor HG prenotate, Cancelaria de Stat va asigura plasarea pe site-ul web oficial al Guvernului a referințelor la site-urile web oficiale ale ministerelor și altor autorități administrative subordonate Guvernului, precum și la site-ul web propriu.
	a) În lista instituțiilor responsabile de monitorizarea accesului la informațiile de interes public ar trebui să fie inclus și Avocatul Poporului, precum și Parlamentul, în calitate de instituție care exercită	Se acceptă parțial/Comentariu Actele normative care prevăd anumite obligațiuni ale Parlamentului sau Avocatului Poporului sunt aprobate

	controlul parlamentar asupra autorităților și instituțiilor publice (în special asupra celor care nu se subordonează Guvernului), dar și în calitate de entitate care efectuează controlul executării legilor. Astfel, monitorizarea implementării legii doar de către Cancelaria de Stat ar putea să nu acopere subiecții care sunt furnizori de informații conform art. 5 lit. g)-h). În mod corespunzător, la compartimentul activități măsurabile urmează a fi incluse cel puțin activitatea de efectuare a analizei ex-post juridică de către Parlament privind implementarea legii - în anul 2025, și activitatea de elaborare a unei note informative sau a unui raport anual de către Avocatul Poporului privind respectarea dreptului de acces la informații - în anul 2025 (întru realizarea obligațiilor legale din art. 30 și 31 din lege).	prin lege, subsecvent acestea nu pot fi integrate în actul guvernamental. De menționat că în conformitate cu prevederile Legii nr. 148/2023 (art.34), Guvernul urmează să propună Parlamentului aducerea legislației în concordanță cu legea prenotată.
	b) Asigurarea publicării informațiilor de interes public de către autoritățile publice de nivel central și local, în format deschis și reutilizabil - conform art. 10 alin. (5) din Legea 148/2023. Datele publicate de către autoritățile publice pe paginile-web vor permite prelucrarea informației automatizată prin mijloace electronice, accesul liber la acestea, precum și utilizarea ulterioară, conform normelor metodologice. Corespunzător la rubrica Activități măsurabile, la punctul 1, propunem includerea suplimentară a activității “Elaborarea și publicarea	Se acceptă parțial/ Comentariu Paginile web ale oficiale ale autorităților publice urmează a fi aduse în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 728/2023 cu privire la site-urile web oficiale ale autorităților și instituțiilor publice și cerințele minime privind profilurile de socializare ale acestora. Conform prevederilor pct. 32 al HG menționate:

	raportului (sau notei informative sau listei) trimestrial (sau semestrial) privind publicarea de către autoritățile publice a informației într-un format deschis și reutilizabil conform normelor metodologice”, responsabilă fiind Cancelaria de Stat, cu durată acțiunii 2023-2025.	6) materialele textuale se prezintă cât de mult posibil în site-ul web oficial propriu-zis. În cazul documentelor textuale de dimensiuni mari acestea pot fi anexate în formatele: ODT (editabil), DOC (editabil) sau PDF; 7) la plasarea tabelelor de dimensiuni mici se utilizează site-ul web oficial propriu-zis și/sau formatul CSV, XLSX sau ODS (editabil). În cazul tabelelor de dimensiuni mari acestea vor fi atașate obligatoriu în format reutilizabil: CSV, XLSX sau ODS (editabil). Se va evita utilizarea formatului ce nu permite reutilizarea; Totodată, conform pct. 5 din HG nr. 728/2023, autoritățile publice au un termen de 12 luni pentru a se conforma cerințelor noi. Respectiv, un prim raport (notă informativă) privind respectarea HG va putea fi emis în 2025.
	c) La compartimentul <i>Rezultatele urmărite</i>, considerăm că acestea necesită a fi revizuite, astfel încât să cuprindă și elaborarea cursurilor de instruire pentru furnizorii de informații prevăzuți la art. 5 lit. g)- h).	Se acceptă parțial În cursurile de instruire primare sunt planificați a participa reprezentanții furnizorilor de informații menționați la lit. g).

	d) Pentru activitatea măsurabilă 1 (ii)- Monitorizarea implementării de către autoritățile publice a prevederilor HG privind paginile oficiale ale autorităților publice în rețeaua Internet, propunem ca aceasta să fie formulată în mod mai specific, astfel încât să aibă și un rezultat măsurabil. De ex. Elaborarea și publicarea raportului (sau notei informative sau listei) trimestrial (sau semestrial) privind autoritățile publice care au implementat HG privind paginile oficiale ale autorităților publice în rețeaua Internet.	Se acceptă parțial Conform pct. 5 din HG nr. 728/2023, autoritățile publice au un termen de 12 luni pentru a se conforma cerințelor noi. Respectiv, un prim raport (notă informativă) privind respectarea HG va putea fi emis în 2025.
	e) Pentru activitatea măsurabilă 3 - Colectarea întrebărilor privind aspectele practice de aplicare a prevederilor Legii, recomandăm includerea în lista subiecților de la care urmează a fi colectate întrebării furnizorii de informații prevăzuți la art. 5 lit. g)-h).	Se acceptă parțial Furnizorii de informații prevăzuți la art. 5 lit. g) au fost incluși în destinatarii Apelului de colectare a întrebărilor privind aplicarea Legii nr. 148/2023
	f) Pentru activitatea măsurabilă 5 - Instruirea funcționarilor responsabili de asigurarea accesului la informații din cadrul autorităților centrale și locale, recomandăm stabilirea unui număr minim de funcționari care vor fi instruiți anual.	Se acceptă Au fost operate modificările recomandate
	g) După activitatea măsurabilă 5, propunem includerea unei activități noi privind instruirea reprezentanților furnizorilor de informații prevăzuți la art. 5 lit. g)- h) privind asigurarea accesului la informații cu stabilirea	Se acceptă Au fost operate modificările recomandate

	unui număr minim de reprezentanți ai furnizorilor de informații, care vor fi instruiți anual.	
	h) Pentru activitatea măsurabilă nr. 6 propunem extinderea subiecților pentru care va fi elaborat cursul de instruire online, astfel încât să poată fi utilizat și de alți furnizori de informații, alții decât cei care dețin statut de funcționari publici. În plus, recomandăm stabilirea indicatorilor măsurabili privind numărul persoanelor sau numărul entităților din cadrul cărora au fost instruite persoanele în baza cursului de instruire online.	Nu se acceptă Pentru moment, se consideră suficientă instruirea funcționarilor publici. Ulterior, urmare monitorizării implementării Legii, vor putea fi făcute concluzii privind oportunitatea extinderii instruirilor.
	Domeniul angajamentului: <i>Instituții guvernamentale deschise</i> Denumirea angajamentului: <i>Denumirea angajamentului: Perfecționarea mecanismelor de asigurare a transparenței, participării și consultării societății civile în procesul decizional</i> Recomandăm implicarea deopotrivă a funcționarilor publici și a reprezentanților societății civile în exercițiile de instruire în domeniul bunei administrări a chestiunilor publice. Investirea în ambele categorii de actori va oferi complementaritate în activitate și va spori gradul de acceptabilitate unul față de altul. De asemenea, instruirea în tandem va asigura inclusive o sinergie a percepțiilor despre problemele abordate.	
	a) în lista instituțiilor responsabile să fie inclus și Parlamentul și Președinția Republicii Moldova, luând	Nu se acceptă

	în considerare dreptul acestora la inițiativa legislativă, și a responsabilității subiecților privind respectarea condițiilor de transparență decizională;	Conform Legii nr. 239//2008 privind transparența în procesul decizional, transparența procesului decizional în cazul Parlamentului se asigură în conformitate cu regulamentul acestuia. Totodată, menționăm că în Planul de acțiuni de implementare a Programului de Integritate și Anticorupție, care este în proces de elaborare, este planificată dezvoltarea unei platforme informatice pentru îmbunătățirea monitorizării on-line a procesului legislativ, de la înregistrarea proiectului de lege în Parlament și până la adoptarea legii
	b) în privința conținutului compartimentului „Descrierea problemei”, constatăm că în redacția propusă, se face referire doar la gradul de respectare de către Guvern a rigorilor privind transparența decizională. Pornind de la ideea menționată mai sus, considerăm că problema urmează a fi descrisă per ansamblu și nu segmentar. Argumentarea, pe scurt, a necesității includerii în descrierea problemei a gradul de respectare de către Parlament a rigorilor privind transparența decizională este prezentat mai jos. Potrivit observațiilor Promo-LEX, <i>ponderea proiectelor de legi consultate public de către</i>	A se vedea comentariul de la lit.a)

	Parlament a constituit 16,7% în perioada august 2022-iulie 2023. În perioada iulie 2021-iulie 2022, aceasta constituia doar 9,2%. Obligația plasării pe pagina web oficială a sintezei recomandărilor recepționate în cadrul consultărilor publice este respectată în proporție de 33% (august 2022-iulie 2023) față de 23% (iulie 2021-iulie 2022). Totodată, Promo-LEX a constatat nerespectarea, de către Legislativ, a normei privind argumentarea necesității de adoptare a deciziilor în regim de urgență (iulie 2021-iulie 2023).	
	De asemenea, considerăm că compartimentul „Descrierea problemei” trebuie să reflecte, inclusiv, starea continuă de urgență în care se află Republica Moldova din ianuarie 2022, și corespunzător procesul de luare a deciziilor prin intermediul dispozițiilor Comisiei pentru Situații Excepționale (în continuare CSE) și corespunzător, prin derogare de la cadrul normativ. Or, nu poate fi neglijată situația în care până în prezent CSE a emis 81 dispoziții, inclusiv cu caracter normativ, fără respectarea transparenței în procesul decizional. Acesta în mod evident, se datorează stării de urgență instituite, însă cu impact asupra procesului decizional. Or, obiectivul major propus este <i>asigurarea, la toate etapele procesului decizional, a informării societății, a dialogului cu reprezentanții acesteia, a participării largi a părților</i>	Nu se acceptă În conformitate cu prevederile Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, art. 14, alin. (1) În cazul situațiilor excepționale, al căror regim este stabilit de lege, precum și în cazul actelor ce urmează a fi adoptate de Comisia Electorală Centrală în perioada electorală, proiectele de decizii urgente pot fi supuse elaborării și adoptării fără respectarea etapelor prevăzute de prezenta lege.

	<i>interesate, precum și a responsabilității și încrederii reciproce în acest parteneriat.</i>	
	c) În privința conținutului compartimentului „Descrierea angajamentului”, lit. b) Rezultatele urmărite, recomandăm: ➤ majorarea, de la 90% la cel puțin 95% a ratei publicării anunțurilor de inițiere a actelor normative și a ratei de consultare publică a proiectelor actelor normative; ➤ completarea listei rezultatelor cu următoarele: „1. Rata de publicare a anunțurilor privind retragerea proiectelor din procesul de elaborare – 100%; 2. Rata de publicare a documentelor aferente consultării cetățenilor (ex. procesele verbale privind consultarea cetățenilor) – 100%; 3. Rata de consultare publică a proiectelor actelor normative în cadrul Parlamentului – cel puțin 50%; 4. Rata de motivare a acceptării parțiale sau respingerii recomandărilor – 100%”; ➤ stabilirea și completarea listei rezultatelor cu rata de implicare și participare a societății civile în procesul decizional către sfârșitul 2025; recomandăm CS să stabilească un indicator măsurabil pornind de la datele pe care le deține în acest sens.	Se acceptă parțial Indicatorii au fost stabiliți reieșind din datele actuale. Totodată se ia în considerare faptul că în conformitate cu Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, prevederile acesteia nu se aplică în procesul de elaborare a deciziilor și de desfășurare a ședințelor din cadrul autorităților publice la care sînt examinate informații oficiale cu accesibilitate limitată în condițiile legii. Lista rezultatelor a fost completată cu următoarele: „1. Rata de publicare a anunțurilor privind retragerea proiectelor din procesul de elaborare – 100%;” Rata de publicare a documentelor aferente consultării cetățenilor (ex. procesele verbale privind consultarea cetățenilor) – 100%; și Rata de motivare a acceptării parțiale sau respingerii recomandărilor – 100%” se conțin în indicatorul de rezultat:

		Publicarea rezultatelor consultărilor publice (sinteza propunerilor și obiecțiilor la proiectul de decizie) - 100%. Suplimentar a fost stabilit indicatorul de rezultat: Rata consultărilor publice față de actele normative adoptate de autoritățile publice centrale: 95%
	d) În privința conținutului compartimentului „Activități măsurabile”, atragem atenția asupra faptului că activitățile, deși intitulate “<i>măsurabile</i>” par a fi “<i>nemăsurabile</i>”. Recomandăm stabilirea unui număr minim de activități ce urmează a fi realizate/desfășurate în vederea atingerii scopului propus. Totodată, recomandăm următoarele: ➤ înlocuirea intervalului de timp în care se va desfășura acțiunea (<i>durata acțiunii</i>) cu termene-limită concrete până când acțiunea trebuie să fie realizată; (semestru/trimestru); ➤ ordonarea cronologică a acțiunilor planificate: 2023, 2024, 2025 sau organizarea în blocuri a activităților preconizate.	
	e) Cu referire la activitatea nr. 1, pentru claritate, recomandăm ca în cazul în care va fi efectuat un singur	Se acceptă

	studiu de menționat “unui studiu” sau “cel puțin un studiu” în caz că există o asemenea necesitate.	
	f) Cu referire la activitatea nr. 2, nu este clar cum va fi asigurată această evaluare, presupune aceasta un studiu similar primului?	Se acceptă
	g) Cu referire la activitatea nr. 3, considerăm că înainte de modificarea cadrului normativ ar fi necesară informarea publică, prin toate mijloacele disponibile ale CS, a rezultatelor/concluziilor/recomandărilor studiului de evaluare a cadrului normativ privind transparența în procesul decizional. Discutarea rezultatelor cu SC și la necesitate completarea listei de ajustări/completări ale cadrului normativ.	Se acceptă Au fost planificate acțiuni privind consultarea OSC în procesul de inițiere a modificării cadrului normativ privind transparența în procesul decizional.
	h) Cu referire la activitatea nr. 4, recomandăm stabilirea/planificarea unui nr. minim sau concret de activități per fiecare categorie: promovare, sporire a atractivității. Mai mult considerăm că activitățile de informare sunt indispensabile.	Se acceptă
	i) Cu referire la activitatea nr. 5, considerăm că înainte de dezvoltarea funcționalului particip.gov.md ar fi necesară informarea publică, prin toate mijloacele disponibile ale CS, a rezultatelor/concluziilor//necesităților identificate în urma evaluării eficienței soluțiilor digitale existente, a instrumentelor, mecanismelor și a platformelor de	Se acceptă

	consultare publică. Discutarea și cooperarea cu SC și la necesitate completarea listei de necesități.	
	j) Cu referire la activitatea nr. 7, recomandăm stabilirea/planificarea unui număr minim sau concret de ateliere. Totodată, este necesară o prezentare/explicare a ceea ce presupune acțiunile de organizare/monitorizare și raportare a activității platformelor consultative permanente ale autorităților.	Se acceptă
	k) Cu referire la activitatea nr. 9, nu este clar dacă este planificată doar elaborarea ghidului sau și diseminarea acestuia. Dacă da, atunci este necesar a fi stabilit și termenul limită pentru diseminarea documentului, precum și beneficiarii. De asemenea, nu este clar dacă activitatea merge în tandem cu activitatea nr. 4 (activitățile de promovare).	Se acceptă Acțiunea a fost reformulată. Nu este în tandem cu acțiunile de promovare, or ultimele vizează doar platforma online de consultare.
	l) Cu referire la activitatea nr. 10, considerăm că instituțiile statului (APC/APL) trebuie să-și asume angajamentul de a avea o interacțiune pro-activă cu societatea civilă, de a utiliza conștient platformele consultative astfel încât acestea să fie eficiente. Ulterior, eficiența activității platformelor consultative și respectarea angajamentului asumat de autorități să fie monitorizată, și de ce nu evaluată, de către Cancelaria de Stat/Societatea civilă/experti, cu formularea de observații și recomandări. Totuși se	Se acceptă Acțiunea a fost reformulată și concretizată

	impune explicarea cum (prin ce metode și/sau forme) va fi asigurată această monitorizare.	
	m) Cu referire la activitățile nr. 11 și nr. 12, recomandăm stabilirea/planificarea unui număr minim sau concret de ateliere și corespunzător instruiți.	Se acceptă
	n) Recomandăm examinarea posibilității de formulare și includere în Planul de Acțiuni a unei/unor acțiuni care ar presupune întreprinderea măsurilor menite să sporească implicarea și participarea societății civile la procesul de adoptare a deciziilor la diferite nivele.	Nu se acceptă Dezvoltarea mecanismelor de implicare și participare a organizațiilor societății civile este prevăzută în proiectul documentului de politici distinct, care este în fază finală de elaborare.
	Recomandăm stabilirea expresă a bugetului per angajament, reieșind din numărul minim sau concret de activități ce urmează a fi realizate.	Se acceptă

	Domeniul angajamentului: <i>Instituții guvernamentale deschise</i> Denumirea angajamentului: <i>Politici corecționale bazate pe evidențe și date</i> Este necesar a se include în mod suplimentar: - Instruirea personalului care va avea sarcina gestionării registrelor electronice, inclusiv în domeniul securității cibernetice; - Crearea sistemelor de back-up pentru protecția informațiilor digitalizate; - Dotarea instituțiilor care se vor ocupa de gestionarea registrelor digitalizate cu personal apt de a preveni atacurile cibernetice.	
--	--	--

**Secretar de stat al Cămarilor de Stat,
Co-președinte a Comitetului de coordonare
pentru guvernare deschisă**

Ana CALINICI